
2.3. TERMINOEN GLOSARIOA

Transexualitatea zenbait pertsonari esleai dakiokkeen ezaugarria da; beraz, transexual hitza ez da inoiz izen moduan erabili behar, beti adjektibo moduan, aurretik honako izen hauek dituela: pertsona, gizona, emakumea, neska edo mutila; hartara, ezaugarri hori ez da etiketa bihurtuko. Arau hori bera aplikatu behar da beste termino hauen kasuan ere: trans, transgenero, trabesti, heterosexual eta abar.

SEXU-NORTASUNA: Sexu bateko kide izatearen kontzientzia propioa.

SEXU-ORIENTAZIOA: Pertsona batek sentitzen duen sexu-erakarpina; pertsona hori HOMOSEXUALA izan daiteke (sexu berekoek erakartzen badute); HETEROSEXUALA (beste sexukoek erakartzen badute) edo BISEXUALA (bi sexuetako pertsonak erakartzen badute).

GENEROA: Gizartearen eta kulturaren arloetan sexu batekin edo bestearekin lotzen diren portaera, jarrera, adierazpen eta/edo balioen multzoa.

MASKULINOA: Gizonen bereizgarria. Alegia, alderatuta, emakume baino gizon askoz ere gehiagok betetzen duela ezaugarri hori.

FEMENINOA: Emakumeen bereizgarria. Alegia, alderatuta, gizon baino emakume askoz ere gehiagok betetzen duela ezaugarri hori.

GENERO-PORTAERA EZ-NORMATIBOA: Beste sexuarekin lotzen direlako, gizartearen eta kulturaren arloko itxaropen eta arauekin bat ez datozen portaerak.

SEXUA: Gizakiak bereizten dituzten bi bereizgarri sexualetako bakoitza: gizona ala emakumea.

SEXATZEA: Sexuaren arabera sailkatzea; gizona edo emakumea gizakien kasuan, arra edo emea gizakia ez den beste animalien kasuan. Ohiko moduan, sexazioa (sexatzearen ekintza) jaiotzean egiten da, genitalen arabera. Gizakien kasuan, sexazioa zuzendu egin behar izaten da, hala badagokio, pertsona bakoitzak sentitzen duen sexuaren araberrako sexu-nortasuna aintzat hartuta.

SEXUAZIOA: SEXU-BEREIZKETAKO prozesua. Kromosomikoa, gonadala, genitala eta zerebrala izan daiteke.

SENTITZEN DEN SEXUA / SEXU PSIKOLOGIKOA: Norberak bere burua identifikatzen duela sentitzen duen sexua. Gainerakoek sexu horren arabera identifikatu eta tratatu beharko dute.

LEGEZKO SEXUA EDO SEXU ZIBILA: Erregistro zibilean (jaiotza-agirian jasotakoaren arabera) eta NANan agertzen den sexua. Eta, horren ondorioz, administrazio publikoetako dokumentu ofizialetan.

TRANSEXUALITATEA: Pertsona batek bere burua identifikatzen duela sentitzen duen sexua (sentitzen duen sexua edo psikologikoa) jaiotzean genitalen arabera esleitutako sexuarekin bat ez datorrenean gertatzen den bizitzako egoera edo izaera.

TRANSEXUALA: Transexualitatearen izaera adierazten duen adjektiboa.

GIZON TRANSEXUALA: Jaiotzean neskatzat sexatutako gizona. Transexualitate-egoeran dagoen gizona.

EMAKUME TRANSEXUALA: Jaiotzean mutikotzat sexatutako emakumea. Transexualitate-egoeran dagoen emakumea.

GIZON/EMAKUME ZISEXUALA: Sentitzen duen sexua –psikologikoa– eta jaiotzean esleitutako sexua bat datozkion gizona edo emakumea.

INTERSEXUALA: Genital anbiguoekin (bi sexuei dagozkienak) jaiotzen direnei eta/edo bi sexuei lotutako ezaugarriak (anbiguoak) dituztenei aplikatzen zaien adjektiboa.

TRANSGENEROA: Izen bereko egoera adierazten duen adjektiboa; bere burua bi sexuekin –aldi berean– identifikatzen dutenei edo ez batarekin, ez bestearekin identikatzen ez dutenei aplikatzen zaie.

TRANS: Adjektibo orokorra da, eta barruan biltzen ditu bai jaiotzean esleitutako sexuarekin bat ez datorren sexu-nortasuna duten pertsonak (gizon eta emakume transexualak), bai jaiotzetiko sexuaren arabera gizarteak espero duenarekin bat ez datozen genero-portaerak dituzten pertsonak (transgeneroak, trabestiak, queer-ak, drag queen-ak...).

TRABESTIA: Kitzikapenagatik, ikuskizun baterako edo, besterik gabe, mozerro gisa, gizartean kontrako sexuari esleitzen zaizkion jantziak janzten dituen izendatzeko erabiltzen den adjektiboa.

TRANSFOBIA: Transexual diren edo ematen duten pertsonetikiko edo irudimenean transexualekin lotzen diren pertsonetikiko beldur eta gaitzespena.

HOMOFOBIA: Homosexual diren edo ematen duten pertsonetikiko edo irudimenean homosexualekin lotzen diren pertsonetikiko beldur eta gaitzespena.